

> Retouradres Postbus 40225, 8004 DE Zwolle

Gemeente Utrecht
I. van de Klundert
Postbus 8406
3503 RK UTRECHT

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Postbus 40225,
8004 DE Zwolle
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
wnb@rvo.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190018055007

Kenmerk
FF/75C/2016/0400.toek.zh

Bijlagen
3

Datum 21 april 2017
Betreft Beslissing op aanvraag

Geachte mevrouw Van de Klundert,

Op 15 augustus 2016 heeft u een ontheffing aangevraagd. Ik heb uw aanvraag met de aanvullingen van 26 september 2016 en 3 april 2017 beoordeeld. In deze brief leest u wat dit betekent.

De Wet natuurbescherming

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht geworden. Het overgangsrecht in deze wet bepaalt dat aanvragen die onder de Flora- en faunawet zijn ingediend en waarop nog geen besluit is genomen, worden beoordeeld volgens de Wet natuurbescherming. Dit kan van invloed zijn op dit besluit, omdat vanaf 1 januari 2017 een aantal soorten niet meer bij wet zijn beschermd of dat juist wel zijn geworden. Het kan ook zo zijn dat in uw projectgebied soorten voorkomen die beschermd zijn, maar waar u nu nog geen ontheffing voor heeft. In dat geval dient u mogelijk een aanvullende ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'Diervriendelijk Bouwen / Soortenmanagementplan', gelegen in de gemeente Utrecht. Het doel van het project is om de daling van populaties van beschermde gebouwbewonende soorten in Utrecht tegen te gaan. U wilt dit doen door met een nieuwe aanpak op basis van het soortenmanagementplan in combinatie met een gebiedsgerichte ontheffing, de bouwwerkzaamheden aan en van gemeentelijke panden op een zodanige wijze uit te voeren dat de kwaliteit en kwantiteit van nesten, rustplaatsen of voortplantingsplaatsen van de gierzwaluw, huismus en de gewone dwergvleermuis dermate verhoogt dat de staat van instandhouding van deze soorten stabiliseert, dan wel verbetert. Onder andere door het creëren van een overdaad aan potentiële nesten, rustplaatsen of voortplantingsplaatsen, versterking van de kwaliteit van het leefgebied voor deze soorten en monitoring van de staat van instandhouding. De werkzaamheden bestaan uit sloop, grootschalige renovatie, planmatig onderhoud, nieuwbouw en restauratie.

De aanvraag beperkt zich tot gemeentelijke panden. Het is echter de intentie dat initiatiefnemers in de toekomst bij dezelfde werkwijze kunnen aansluiten. Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 2, 3 en 4 van de Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van de gierzwaluw (*Apus apus*) en de huismus (*Passer domesticus*); alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 en 4 van de Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
21 april 2017

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190018055007

Besluit

Ik verleen u voor de periode van 21 april 2017 tot en met 31 december 2026 ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 2 van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten of rustplaatsen van de gierzwaluw en de huismus; alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 4 van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze minister conform artikel 1.3 van de wet.
4. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project 'Diervriendelijk Bouwen / Soortenmanagementplan', gelegen in de gemeente Utrecht, één en ander zoals is weergegeven in figuur 1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Soortenmanagementplan De Utrechtse aanpak diervriendelijk bouwen" van juni 2016.
5. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 3 noodzakelijk zijn.
6. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

Specifieke voorschriften

8. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in de hoofdstukken 8, 9, 10, 12 en 13 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Soortenmanagementplan De Utrechtse aanpak diervriendelijk bouwen" van juni 2016 (bijlage 2 bij dit besluit) en zoals beschreven in punt 7 van de aanvulling op de aanvraag van 26 september 2016 (bijlage 3 bij dit besluit).
9. Bij werkzaamheden waarbij op meerdere locaties wordt gewerkt en op meerdere locaties sprake is van aanwezigheid van nesten, rustplaatsen of voortplantingsplaatsen van beschermde soorten, dienen de werkzaamheden gefaseerd uitgevoerd te worden, zodanig dat er voldoende geschikte nesten, rustplaatsen of voortplantingsplaatsen aanwezig blijven.
10. U dient een logboek aan te leggen waarin wordt vastgelegd waar en wanneer ingrepen hebben plaatsgevonden en welke mitigerende maatregelen waar zijn getroffen en uitgevoerd. Uit de gegevens moet duidelijk blijken om wat voor soort nesten, rustplaatsen of voortplantingsplaatsen het gaat en welke soorten het betreft.
11. Naast het bijhouden van het logboek dient er jaarlijks gemonitord te worden:
 - a. Inhoudelijk; zie de inhoudelijke ecologische voorschriften;
 - b. Procedureel; voortgang van het project, waarbij u dient te rapporteren over uw ervaringen met betrekking tot de inzet van vrijwilligers bij het onderzoek naar aangetroffen nesten, rustplaatsen of voortplantingsplaatsen van soorten en de validiteit van de gegevens die hieruit voortvloeien.
12. De resultaten van het logboek en het monitoringsrapport met de monitoringsgegevens dienen jaarlijks in de maand maart in een verslag aan het bevoegd gezag te worden voorgelegd, waarbij een duidelijk beeld van de populaties en de ontwikkelingen daarvan wordt gegeven (voor zover op grond van gegevens mogelijk is). Indien noodzakelijk kan het bevoegd gezag aanvullende maatregelen opleggen.
13. Bij de monitoring van de populaties dient gebruik gemaakt te worden van de meest recente methoden, modellen en technieken.

Gierzwaluw en huismus

14. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van de gierzwaluw en de huismus. Voor de gierzwaluw loopt deze globaal van half april tot en met half augustus. Voor de huismus loopt deze globaal van maart tot en met eind augustus. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van vogels.
15. U dient meerdere nesten van de gierzwaluw in hetzelfde gebouw of op andere wijze dicht bij elkaar te plaatsen en binnen een afstand van 100 à 200 meter in de directe omgeving van de bestaande nesten.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
21 april 2017

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190018055007

16. Nesten van de gierwaluw dienen op minimaal drie meter hoogte te worden geplaatst, niet te heet worden (in de zon), een vrije invliegruimte te hebben en te worden geplaatst in clusters.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
21 april 2017

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190018055007

Gewone dwergvleermuis

17. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare kraam-, paar-, en overwinteringsperiode van de gewone dwergvleermuis. Deze lopen globaal respectievelijk van half mei tot en met half juli, half augustus tot en met half oktober en van november tot en met maart. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van vleermuizen.
18. Uit de monitoring dient te blijken of bestaande voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis in dezelfde mate gebruikt worden en of nieuw aangeboden tijdelijke en/of permanente voortplantings- of rustplaatsen voldoende functioneren.
19. Inbouwkraamplaatsen dienen voorzien te zijn van meerlaagse kamers en dienen minimaal de afmetingen te hebben zoals in de soortenstandaard wordt gehanteerd.
20. U dient er bij kraamplaatsen van de gewone dwergvleermuis voor te zorgen dat er binnen twee kilometer voldoende foerageergebied aanwezig blijft voor de aanwezige populatie.
21. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Ook bij de ontwerpen van de nieuwbouw dient een deskundige betrokken te worden.

Overige voorschriften

22. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld.
23. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

Opmerking

24. U dient naast de mitigerende maatregelen uit het Soortenmanagementplan waar mogelijk ook zoveel als mogelijk aansluiting te zoeken bij de soortenstandaarden van de soorten.
25. Op grond van artikel 5.4, lid 1 en lid 2, Wnb kan de verleende ontheffing worden ingetrokken of gewijzigd.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie, het briefkenmerk en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie en het briefkenmerk in de rechter kantlijn van deze brief.

Meer informatie

Heeft u nog vragen, kijk dan op onze website mijn.rvo.nl. Of bel ons: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

Marco Klaassen
De teammanager Vergunningen Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
21 april 2017

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190018055007

Bijlage 1: overwegingen Wet natuurbescherming

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
21 april 2017

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190018055007

Afwijzing artikel 3.1, lid 3 en 4 van de Wet natuurbescherming

Uit de aanvraag blijkt dat ontheffing is aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 3 en 4 van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het rapen van eieren van vogels en deze onder zich hebben en het opzettelijk storen van de gierzwaluw en de huismus. Ontheffing voor het rapen van eieren van vogels en deze onder zich hebben en het opzettelijk storen van de gierzwaluw en de huismus is in casu niet aan de orde. Er worden door u voldoende maatregelen genomen om het rapen van eieren van vogels en deze onder zich hebben en het opzettelijk storen van de gierzwaluw en de huismus te voorkomen. Bovendien wordt gelet op de zorgplicht, genoemd in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming geen ontheffing verleend voor het rapen van eieren van vogels en deze onder zich hebben en opzettelijk storen van de gierzwaluw en de huismus.

Afwijzing artikel 3.5, lid 2 van de Wet natuurbescherming

Uit de aanvraag blijkt dat ontheffing is aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren van dieren. Ontheffing voor het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis is in casu niet aan de orde. Er worden door u voldoende maatregelen genomen om het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis te voorkomen. Bovendien wordt gelet op de zorgplicht, genoemd in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming geen ontheffing verleend voor het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis.

Instandhouding van de soorten

Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Gierzwaluw en huismus

De gierzwaluw en de huismus zijn in het plangebied aangetroffen. Binnen de stad Utrecht komen de gierzwaluw en de huismus verspreid voor. Beide soorten zijn gebouwbewonende soorten die binnen het plangebied van de stad Utrecht gebouwen gebruiken als nest. De gierzwaluw komt naar Nederland om te broeden, waarbij hij jaarlijks gebruik maakt van hetzelfde nest. Omdat de gierzwaluw hoog in de lucht foerageert zal het plangebied geen belangrijke rol spelen als foerageergebied door de gierzwaluw. De huismus verblijft jaarrond in Nederland en zal het plangebied zowel gebruiken als nest als foerageergebied. Aantasting van foerageergebieden is enkel ontheffingsplichtig indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de nesten of rustplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn. Door de geplande werkzaamheden aan (gemeentelijke) panden kunnen nesten of rustplaatsen en foerageergebieden van de gierzwaluw en de huismus worden aangetast.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soorten tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in de hoofdstukken 8, 9, 10, 12 en 13 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Soortenmanagementplan De Utrechtse aanpak diervriendelijk bouwen" van juni 2016 en zoals beschreven in punt 7 van de aanvulling op de aanvraag van 26 september 2016.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
21 april 2017

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190018055007

In de omgeving van de gebouwen worden ruim voldoende tijdelijke nesten of rustplaatsen aangeboden nabij bestaande nesten of rustplaatsen. In de nieuwbouw worden eveneens ruim voldoende permanente nesten of rustplaatsen voor de gierzwaluw en de huismus aangeboden. Deze overmaat aan nesten of rustplaatsen, - gecombineerd met kwaliteitsverbeteringen in het groenbeheer - dient om de populaties de mogelijkheid te bieden om te groeien. Zowel voor, tijdens en na de werkzaamheden blijven ruim voldoende nesten of rustplaatsen voor deze soorten aanwezig. Met inachtneming van alle bovengenoemde maatregelen zorgt u vooraf voor voldoende alternatief dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de nesten of rustplaatsen voor de aanwezige populaties van de gierzwaluw en de huismus. De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende.

De voorgestelde maatregelen zijn niet scherp afgebakend, maar hebben een kwalitatief karakter. Om de maatregelen beter toetsbaar te maken dienen de werkzaamheden te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Ook bij de ontwerpen van de nieuwbouw dient een deskundige betrokken te worden. Door deze maatregelen kan op voorhand niet gegarandeerd worden dat, gezien de scala aan werkzaamheden en de opzet van het onderliggend onderzoek, de functionaliteit van de nesten of rustplaatsen van de gierzwaluw en de huismus behouden blijven. Ter aanscherping heb ik hiervoor in de ontheffing aanvullende voorschriften opgenomen.

De gierzwaluw en de huismus komen algemeen voor in (de omgeving van) het plangebied. Er blijft voldoende geschikt habitat in de nabije omgeving beschikbaar voor de gierzwaluw en de huismus. Door het groenbeheer van de stad af te stemmen op de behoeften van de huismus zal ook het habitat om de nestgelegenheden heen intact blijven en naar verwachting verbeteren. Door de te treffen maatregelen is aantasting van de gunstige staat van instandhouding niet aan de orde. De gunstige staat van instandhouding van de gierzwaluw en de huismus komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Van de gewone dwergvleermuis zijn tijdens de inventarisatie uitgevoerd in 2015, meerdere voortplantings- of rustplaatsen vastgesteld verspreid binnen het plangebied. Door de geplande werkzaamheden aan (gemeentelijke) panden kunnen voortplantings- of rustplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes van de gewone dwergvleermuis worden aangetast.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in de hoofdstukken 8, 9, 10, 12 en 13 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Soortenmanagementplan De Utrechtse aanpak diervriendelijk bouwen" van juni 2016 en zoals beschreven in punt 7 van de aanvulling op de aanvraag van 26 september 2016.

Het project gaat in grote lijnen om het voorkomen van schade aan voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en het (preventief) aanbieden van nieuwe voortplantings- of rustplaatsen. Bij werkzaamheden wordt voorafgaand onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van de gewone dwergvleermuis. Er wordt buiten de kwetsbare periode van de soort gewerkt. Bij de sloop wordt gewerkt op een vleermuisvriendelijke manier waarbij de vleermuizen voldoende gelegenheid krijgen het gebouw op eigen gelegenheid te verlaten. Bij het aanbieden van voortplantings- of rustplaatsen wordt uitgegaan van het aanbrengen van externe voorzieningen als kasten en gevelbetimmeringen, het inbouwen van voorzieningen en 'inclusief bouwen'. Het ophangen van kasten is een tijdelijke maatregel om bijvoorbeeld een periode tussen sloop en nieuwbouw te overbruggen. Dit geldt voor de functies zomer-, paar- en, in sommige gevallen, ook voor kraamplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Per wijk wordt op basis van de inventarisatie een minimaal aantal voortplantings- of rustplaatsen gegarandeerd.

In het Gemeentelijk Verlichtingsplan Utrecht 2008 zijn uitgangspunten opgenomen voor het beperken van verlichtingsniveaus waar dat mogelijk is. Dit betekent terughoudend verlichten in parken en groenstroken. In parkachtige gebieden is alleen verlichting aanwezig als daar een doorgaande route doorheen loopt en er geen verlicht alternatief in de buurt is. De maatregelen worden gemonitord. De monitoring is gericht op de staat van instandhouding, het rendement van toegepaste maatregelen, het opvullen van hiaten in kennis over de verspreiding en het opvullen van hiaten in kennis over de werking van maatregelen. De resultaten van het monitoren zullen na vijf jaar iets kunnen zeggen over de ontwikkeling van de populaties als geheel. Op basis van die gegevens kan zo nodig worden opgeschaald met aanvullende maatregelen die dan met het bevoegd gezag afgestemd worden. De resultaten van de monitoring dienen als signalering voor eventuele acties. Uit de door u voorgenomen monitoring dient te blijken of bestaande voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis in dezelfde mate gebruikt worden en of nieuw aangeboden tijdelijke en/of permanente voortplantings- of rustplaatsen voldoende functioneren en in welke mate.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
21 april 2017

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190018055007

Alternatieve voortplantings- of rustplaatsen dienen tijdig en in voldoende aantallen in de directe omgeving van het plangebied aangebracht te worden (zie soortenstandaards), alvorens met de werkzaamheden wordt begonnen om exemplaren van de gewone dwergvleermuis de gelegenheid te geven de alternatieve locaties te ontdekken en in gebruik te nemen. Hierdoor blijft de gewone dwergvleermuis in de stad Utrecht aanwezig. De resultaten van de monitoring en de uitgevoerde maatregelen dienen jaarlijks in een verslag aan het bevoegd gezag te worden voorgelegd, waarbij een duidelijk beeld van de populaties en de ontwikkelingen daarvan wordt gegeven (voor zover op grond van gegevens mogelijk is). Indien noodzakelijk kan het bevoegd gezag aanvullende maatregelen opleggen. Met inachtneming van alle bovengenoemde maatregelen zorgt u vooraf niet voor voldoende alternatief dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de voortplantings- of rustplaatsen voor de aanwezige populatie van de gewone dwergvleermuis. De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
21 april 2017

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190018055007

Uit de monitoring dient te blijken of bestaande voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis in dezelfde mate gebruikt worden en of nieuw aangeboden tijdelijke en/of permanente voortplantings- of rustplaatsen voldoende functioneren. Inbouwkraamplaatsen dienen voorzien te zijn van meerlaagse kamers en dienen minimaal de afmetingen te hebben zoals in de soortenstandaard wordt gehanteerd. U dient er bij kraamplaatsen van de gewone dwergvleermuis voor te zorgen dat er binnen twee kilometer voldoende foerageergebied aanwezig blijft voor de aanwezige populatie. De functionaliteit van de voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis blijft hierdoor niet behouden. Ter aanscherping heb ik hiervoor in de ontheffing aanvullende voorschriften opgenomen.

De gewone dwergvleermuis komt algemeen voor in (de omgeving van) het plangebied. De tijdelijke effecten blijven op populatieniveau beperkt. De gebouwen liggen verspreid door de stad. Doordat er voldoende tijdelijke en permanente alternatieven worden aangebracht zijn negatieve effecten door de werkzaamheden op de populatie van de gewone dwergvleermuis in Utrecht niet te verwachten. De gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Andere bevredigende oplossing

Het project is locatiespecifiek. Het project kan niet op een andere plek worden uitgevoerd. Het gaat om panden verspreid over de stad. Alternatievenafweging heeft plaatsgevonden op methode en aanpak. Deze methode levert naar verwachting een hogere 'opbrengst' op voor de soorten. Deze gebiedsgerichte aanpak heeft als doel om de populaties te behouden dan wel te stimuleren. Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (buiten de kwetsbare periode) wordt schade aan de gierzwaluw, huismus en de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is het voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Belang van de ingreep

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van de belangen genoemd in de artikelen 3.3, lid 4, sub b 'de bescherming van flora en fauna', 3.8, lid 5, sub b 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' en 3.10, lid 2, sub a 'ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied' van de Wet natuurbescherming.

Het belang genoemd in artikel 3.10, lid 2, sub a van de Wet natuurbescherming 'de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied' is niet van toepassing op uw project. De aanvraag is daarom uitsluitend beoordeeld op grond van de belangen 'de bescherming van flora en fauna' en 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'.

De aanvraag is gebaseerd op de "gebiedsgerichte aanpak", een nieuwe denk- en werkwijze waarbij soortbescherming en ruimtelijke ontwikkeling hand in hand gaan. Bij de gebiedsontwikkelingen worden preventief, vooruitlopend op de ontwikkelingen, nieuwe nesten, voortplantings- of rustplaatsen gerealiseerd.

Het voordeel van een gebiedsgerichte aanpak is dat tijdig met mitigatie begonnen kan worden, waardoor nieuw leefgebied of alternatieve nesten, voortplantings- of rustplaatsen voldoende zijn ontwikkeld voordat de ruimtelijke ingrepen plaatsvinden. Daarnaast wordt er op sommige punten getracht de situatie te verbeteren voor lokale populaties, door verbindingen tussen geïsoleerde gebieden te realiseren, waardoor uitwisseling tussen populaties van de soorten op termijn mogelijk wordt. Doordat er in overmaat nesten, voortplantings- of rustplaatsen worden aangeboden voor de aangevraagde soorten en daarbij ook de groenstructuur van de stad geoptimaliseerd wordt, is het aannemelijk dat de aangevraagde soorten daarvan zullen profiteren en dat dit kan leiden tot het groeien van de populaties.

De gebiedsgerichte ontheffing wordt mede aangevraagd voor een Energiebesparingspilot van 344 gemeentelijke panden, die in komende jaren zullen worden gerenoveerd en verduurzaamd (isolatie aan schil en duurzame energieopwekking door middel van zonne-energie). Dat betekent dat er sprake zal zijn van gemiddeld 30 procent energiebesparing in 344 gebouwen. Toepassing van een soortenmanagementplan voor gebouwbewonende dieren op grote schaal draagt bij aan de verbetering van de leefomgeving en aan het behalen van de doelstellingen uit het Energieakkoord en het stedelijke en landelijk klimaatbeleid.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
21 april 2017

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190018055007

Gelet op het voorgaande en de onverminderde actualiteit van de naar voren gebrachte omstandigheden ben ik van oordeel dat de belangen 'de bescherming van flora en fauna' en 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' voldoende onderbouwd zijn om de negatieve effecten op gierwaluw, huismus en de gewone dwergvleermuis, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
21 april 2017

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190018055007